

INNOVATION TEXNOLOGIYALARNING JAMOAT XAVFSIZLIGINI TAMINLASHDAGI O'RNI VA UNING AHAMIYATI

Jamoat Xavfsizligi Universiteti ofitseri mayor

Qobilov Qobil Xolmamatovich

Kursantlar:

Javohir Qozoqov

Doston Saidov

Annotatsiya: *Ushbu maqolada jamoat xavfsizligida innovatsion texnologiyalarini o'rni batafsil yoritilgan. Shuningdek, Jamoat xavfsizligini ta'minlashda qonun hujjatlarni qabul qilingan hamda vazifalarni amalga oshirishda yuzaga keladigan tahdidlar va choratadbirlar tahlil qilingan.*

Kalit so'zlar: *,konsepsiya, axborot texnologiyalari, jamoat xavfsizligi, innovatsiya texnologiyalari, axborotni muhofaza qilish.*

KIRISH

Jamiyatni axborotlashtirish – yuridik va jismoniy shaxslarning axborotga bog'langan ehtiyojlarini qondirish uchun axborot resurslari, axborot texnologiyalari hamda axborot tizimlaridan foydalangan holda sharoit yaratishning tashkiliy ijtimoiy iqtisodiy va ilmiy-texnikaviy jarayonidir. Jamiyatni axborotlashtirish jarayoni quyidagi qator muammolarning halet ilishini talab etadi⁵:

1. Hisoblashteknikasivositalarini jamiyat faoliyatining barcha tarmoqlariga tatbiq qilish.
2. Jamiyatta'zolarini hisoblashteknikasivositalaridan samarali foydalanishga o'rgatish.
3. Jamiyatta'zolarining turli xil ehtiyojlarini qondirishda axborot resurslaridan to'la va samarali foydalanishlarini ta'minlash.

Jamiyatni innovatsiyalashtirishda axborot xaxiralarini muhim rol o'ynaydi. Uning etish va muhokama qilish axborotlashgan jamiyatga o'tish davri haqida gap bo'lgan davrdan davometib keladi. Bu masala bo'yicha ko'plab nashrlar e'lon qilingan, ularda turli fikrlar, tushunchalar o'z aksini topgan. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni ma'lumotlarning ulkan oqimida axborotlarni ko'rib chiqish, tahlil etish va oqilona foydalanishni ko'zda tutadi⁶.

ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston innovatsiya va kommunikatsiya texnologiyalarisohasidagi xalqaro xavfsizlik tizimiga Markaziy Osiyoda birinchilardan bo'lib

⁵Maraximov A.R., Raxmankulova S.I. Internet va undan foydalanish, - Toshkent, 2011y.

⁶Abduqodirov A., Xaitov A., Rashidov R. Axborot texnologiyalari. - T.: «O'qituvchi», 2012y.

qo`shildi. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining "Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarisohasidagi loyihalarni boshqarish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to`g`risida" 2017-yil 29-avgustdagi PQ-3245-son [qarorini](#) bajarish yuzasidan hamda zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda axborot va jamoat xavfsizligi, shuningdek huquq-tartibot nita`minlashga qaratilgan chora-tadbirlarni kuchaytirish, "Xavfsiz shahar" yagona apparat-dasturiy kompleksini yaratish loyihasining o`z vaqtida vasifatli amalga oshirilishini ta`minlash vazifalari belgilandi. Quydagilar sohaning eng asosiy vazifalarini hisoblanadi⁷:

- amaldagi qonun hujjatlariga muvofiq innovatsiyalashtirish obyektlarini attestatsiyadan o`tkazish;
- davlat organlariga axborot tizimlariga resurslari axborot xavfsizligi siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirishdako`maklashish;
- belgilangan vazifalarga muvofiq axborot xavfsizligi va jamoat huquq-tartibotini profilaktika qilish va ta`minlash sohasidaxalqaro hamkorlikni tashkil qilish.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

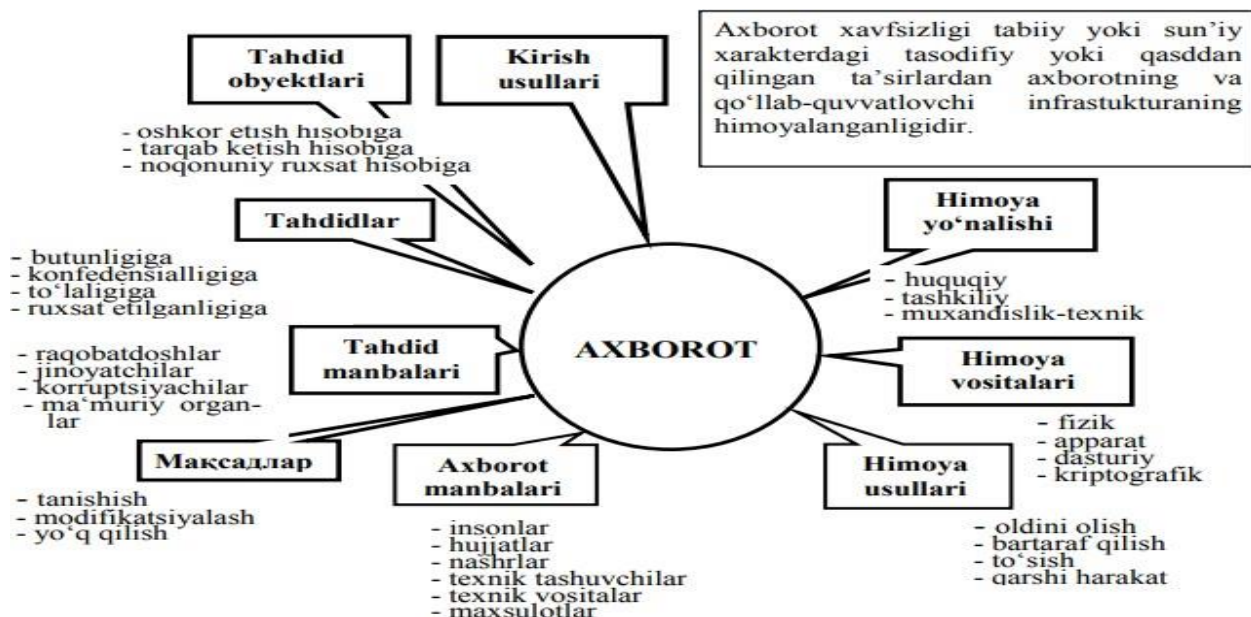
Zamonaviy jamiyat hayotida ta`limning o`rniasosan axborot jamiyatitushunchalarida, innovatsiya sivilizatsiyasini shakllantirish va ta`limni axborotlashtirishda o`z aksini topgan bilim va ma`lumotlarning rolining oshib bilan belgilanadi. Kompyuter texnologiyalarini keng joriy etish natijasida kelib chiqayotgan jamiyatdayuz berayotgan innovatsion o`zgarishlar sharoitida chet ellarda zamonaviy ta`limni rivojlantirishning eng dolzarb vazifalaridan biri bu axborotlashtirish va axborot jamiyatid ata`limni rivojlantirishning global tendentsiyalarini amalga oshirishdir.

Jamiyatni axborotlashtirish jarayonini 5 asosiy yo`nalishga ajratish mumkin: - mehnat, texnologiya ishlab chiqarish jarayonivositalarini kompleks avtomatlashtirish; - ilmiy tadqiqotlar, loyihalash va ishlab chiqarish jarayonlarini axborotlashtirish; - tashkiliy-iqtisodiy boshqarishni avtomatlashtirish; - ta`lim vakadrlar tayyorlash jarayonini innovatsiyalashtirish.

Axborotni muhofaza qilish sohasidagi ishlar holatining tahlilishuniko`rsatadiki, muhofaza qilishning to`liq shakllangan konsepsiyasiva tuzilishi hosil qilingan, uning asosini quyidagilartashkil etadi: - sanoat asosida ishlab chiqilgan, axborotni muhofaza qilishning o`ta takomillashgan texnik vositalari; - axborotni muhofaza qilish masalalarini haletishga ixtisoslashtirilgan tashkilotlarning mavjudligi; - ushbu muammoga oid yetarlicha aniq fodalangan qarashlartizimi; - yetarlicha amaliy tajribavaboshqalar. Biroq, xorijiy matbuot xabarlarigako`rama`lumotlarga nisbatan jinoiy harakatlar kamayib borayotganiyo`q, aksinchabar qaror o`sishtendensiyasiga egabo`lib bormoqda. Jumladan, jamoat xavfsizligini ta`minlash yo`nalishidagi ishlarni "Xalq manfaatlariga xizmat qilish" tamoyili asosida tashkil etishning mutlaqo yangi mexanizm va tartiblari joriy

⁷Qodirov T., Ernazarov A. Kompyuterda ishlashni o`rganamiz. Metodik qo`llanma. A. Avloniy nomidagi XTXQTMOMI, 2016y.

etilib,
davlat organlarining jamoatchilik tuzilmalar bilan o'zaro maqsadli hamkorligi yo'lga qo'yildi (1-rasm).

1-rasm. Jamoat xavfsizligida axborotni muhofaza qilishning o'rni

XULOSA VA MUNOZARA

Xulosao`rinda aytish mumkinki, axborot xavfsizligi tizimi – davlatning axborot sohasidagi siyosatini mamlakatdagi milliy xavfsizlikni ta`minlash davlat siyosati bilan chambarchas bog`laydi. Bunda axborot xavfsizligi tizimi davlat siyosatining asosiy tashkiloti vchilarini yaxlit bir butunlikka birlashtiradi. Buningda axborot xavfsizligining roli va uning mamlakatdagi milliy xavfsizligi tizimidagi mavqei ni belgilaydi.

ADABIYOTLAR RO`YXATI:

1. Muqimjanovna, Mohira Muydinova, va Karimjonova Gulshanoy Sherali qizi. 2023. «JAMIYATDA BO'LAYOTGAN O'ZGARISHLARNING OILAGA TASIRI». *Новости образования: исследование в XXI веке* 1 (6):1068-72. <http://nauchniyimpuls.ru/index.php/noiv/article/view/3826>.
2. B. Boltayev, A. Azamatov va boshqalar. *Informatika. 7-sinf uchundarslik (tajriba-sinov)*. - T., 2017y.
3. Maraximov A.R., Raxmankulova S.I. *Internet va undan foydalanish*, - Toshkent, 2011y.
4. Qodirov T., Ernazarov A. *Kompyuterda ishlashning o'rganamiz. Metodik qo'llanma*. - A. Avloniy nomidagi XTXQTMOMI, 2016y.
5. Ikromova X.Z. *AKT va Internet texnologiyalaridan foydalanishning o'rganish*. - Toshkent: O`zMU nashriyoti, 2010 y.
6. B. Boltayev, A. Azamatov va boshqalar. *Informatika. 7-sinf uchundarslik (tajriba-sinov)*. - T., 2017y.
7. Abduqodirov A., Xaitov A., Rashidov R. *Axborot texnologiyalari*. - T.:
8. «O`qituvchi», 2012y.

9. Saydaliyevich, U. S., & Sardorbek, S. (2022). FIGHT AGAINST OFFENSES. RESPONSIBILITY OF MILITARY SERVICES. MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH, 11(1), 359-366.
10. Tojimatovich, A. A., & Saydaliyevich, U. S. (2022). Abduganiyev Jamhurbek Isroil ogli." Life of the Faculty of Military Education." Zien Journal of Social Sciences and Humanities, 8, 6-9.
11. Tojimatovich, A. A., Saydaliyevich, U. S., & Isroil ogli, A. J. (2022). Life of the Faculty of Military Education. Zien Journal of Social Sciences and Humanities, 8, 6-9.
12. Saydaliyevich, U. S. (2022). Struggle of the peoples of Central Asia against the Achaemenids Tomaris, Shirak. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 6, 64-67.
13. Kuyoshbek, Y., Nurmukhammad, K., Arabboy, Y., Sardorbek, S., & Saydaliyevich, U. S. (2022). THE CONQUEST OF CENTRAL ASIA BY THE ARABS. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 1, No. 4, pp. 130-134).
14. Tojimatovich, A. A., & Saydaliyevich, U. S. (2021). Formation Of Science as A Value and Classification of Values. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 3, 172-178.
15. Saydaliyevich, U. S. (2021). Abdulhakimov Shahzodbek Abdurashid ogli, and Xofizov Javohirbek Qurbonboy ogli." UNDERSTANDING AND CONCEPTING BALLS IN THE SPIRIT OF MILITARY PATRIOTISM." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9, 924-929.
16. Khalilovich, M. S., Saydaliyevich, U. S., & Ogli, A. O. M. (2022). Education of young people in the spirit of military and patriotism. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(2), 572-574.

17.